

Yhteenveto

EU-maiden hyvän talouskehityksen vauhdittamana Suomen metsäteollisuuden vienti on lisääntynyt kuluvana vuonna selvästi. Paperiteollisuuden vienti kasvaa vuonna 1997 runsaat 10 prosenttia ja puutavarateollisuuden 4 prosenttia viime vuodesta. Vuonna 1998 massa- ja paperiteollisuuden viennin ennustetaan kasvavan noin 4 ja puutavarateollisuuden viennin 3 prosenttia. Sahatavaran viennin hinta nousee kuluvana vuonna 13 prosenttia viime vuoteen verrattuna nousun kuitenkin hidastuessa ensi vuonna 4 prosenttiin. Paperiteollisuuden vientihinnat jäävät tänä vuonna vielä hieman viimevuotisia alemmiksi, mutta vuonna 1998 hinnat nousevat keskimäärin 5–10 prosenttia kuluvasta vuodesta. Myös teollisuuden puunostot ovat selvästi lisääntyneet tänä vuonna, ja niiden ennustetaan edelleen hieman lisääntyvän ensi vuonna. Tukkipuun kantohinnat nousevat tänä vuonna 9 prosenttia ja ensi vuonna 3 prosenttia. Kuusikuitupuun kantohinnan ennustetaan nousevan ensi vuonna 6 ja mänty- ja koivukuidun 3 prosenttia. Ennusteissa selvästi suurempaa epävarmuutta liittyy puutavarateollisuuden viennin ja tukkipuun kantohintojen kehitykseen kuin paperi- ja kartonkituotteiden vientiin ja kuitupuun kantohintoihin.

Vientimarkkinat

EU-maissa ja Pohjois-Amerikassa talouskehitys on kuluvana vuonna ollut selvästi parempi kuin viime vuonna. Hyvä kehitys jatkuu myös ensi vuonna. Suomen metsäteollisuuden viennin arvolla painotetun talouskasvun ennustetaan EU-maissa ensi vuonna olevan vajaat 3 prosenttia. Rakentamisen lama ei ole vielä merkittävästi hel-

littänyt EU-maissa, mutta mm. kuluttajien suhdanneodotusten ja talouden aktiviteetin paranemisen myötä rakentamisen odotetaan kääntyvän kasvuun ensi vuonna.

Sahatavaran tuotanto kasvaa viennin ja kotimaisen kysynnän kasvun ansiosta tänä vuonna 8 prosenttia. Ensi vuonna sahatavaran tarjonnan kasvu Euroopan markkinoilla kiristää kilpailua, ja Suomen viennin ja tuotannon ennustetaankin lisääntyvän vain 3 prosenttia. Tuotanto nousee 10,3 miljoonaan kuutioon, mikä on kaikkien aikojen ennätys. Vanerin tuotanto kasvaa tänä vuonna 10 ja ensi vuonna 4 prosenttia.

Vuoden 1996 loppupuoliskolla alkanut paperi- ja kartonkituotteiden kysynnän kasvu on jatkunut, ja tänä vuonna vienti lisääntyykin runsaat 10 prosenttia. Metsäteollisuuden hyvän kilpailukyvyyn ja EU-alueen kysyntäkehityksen myötä massa- ja paperiteollisuuden vienti kasvaa ensi vuonna noin 4 prosenttia.

Vientihinnat

Viime vuonna sahatavaran markkamääräinen vientihinta oli selvästi 1990-luvun keskiarvon alapuolella. Kuluvan vuoden alkupuolella hinnat ovat nousseet voimakkaasti – kuusisahatavaran hinta peräti 25 prosenttia tammi–kesäkuussa viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna. Loppuvuodesta hintojen nousu on pysähtynyt ja niiden odotetaan kääntyvän laskuun. Koko vuoden sahatavaran viennin markkamääräisen keskihinnan arvioidaan kuitenkin nousevan noin 13 prosenttia viime vuoden keskihintaan verrattuna. Sahatavaran tarjonnan lisääntyminen Euroopan markkinoilla kiristää kilpailua ensi vuoden alkupuolella ja painaa hintoja alaspäin. Rakentamisen el-

pymisen ja sen aiheuttaman sahatavaran kysynnän kasvun myötä viennin markkamääräiset hinnat lähtevät kuitenkin vuoden loppupuoliskolla nousuun, ja vuonna 1998 keskihinnan ennustetaan nousevan 4 prosenttia. Vanerin kysyntä maailmanmarkkinoilla on kasvanut ja nostanut hintoja kuluvana vuonna noin 3 prosenttia. Myös ensi vuonna viennin keskihinta nousee noin 3 prosenttia.

Paperi- ja kartonkituotteiden hinnat ovat alkaneet nousta tänä vuonna, mutta jäävät kuitenkin vuositasolla viimevuotisia alemmiksi. Ensi vuonna hintojen odotetaan keskimäärin nousevan 5–10 prosenttia. Sulfaattisellun hinnan ennustetaan nousevan selvästi enemmän. Sen keskimääräinen hinta vuonna 1998 on yli 10 prosenttia kuluvan vuoden hintaa korkeampi.

Metsäteollisuuden kustannukset, käyntiasteet ja kannattavuus

Metsäteollisuuden kustannukset ovat vuonna 1997 kohonneet vain vähän, eikä merkittävää nousua ole odotettavissa ensi vuonnakaan. Koko metsäteollisuuden käyntiaste on tänä vuonna noin 92 prosenttia. Ensi vuonna kapasiteetin käyntiaste pysyy edelleen vähintään yhtä hyvänä. Vuonna 1997 metsäteollisuuden tulos paranee hieman viime vuodesta ollen runsaat 6 miljardia markkaa. Yritysten vakavaraisuus on viime vuosina kohonnut, ja tänä vuonna se on yli 40 prosenttia. Metsäteollisuuden viimevuosien kaltaisia suurinvestointeja kotimaiseen tuotantoon tuskin nähdään lähivuosina. Investoinnit ovat tänä vuonna supistuneet ja pudonnevat ensi vuonna noin puoleen vuoden 1996 ennätyksellisestä 10 miljardin tasolta. Metsäteollisuuden kotimaisten laitosten liikevaihdon ennustetaan tänä vuonna olevan noin 82 ja ensi vuonna runsaat 90 miljardia markkaa.

Raakapuumarkkinat

Metsäteollisuuden hyvä kehitys näkyy myös ennätyksellisen suurina hakkuina – markkinahakkuiden kokonaismäärä nousee tänä vuonna yli 52 miljoonaan kuutiometriin. Tukkipuun hakkuut lisääntyvät 13 prosenttia vuodesta 1996 ja kuitupuun hakkuut 10 prosenttia. Metsäteollisuuden raakapuun tehdas- ja tienvarsivarastot olivat kesäkuun lopulla vajaat 9 miljoonaa kuutiometriä eli 2 miljoonaa kuutiota vuoden alkutasoa pienemmät. Sahatukin varastot olivat erityisen pienet, 0,6 miljoonaa kuutiometriä. Havutukin keskihintojen ennustetaan vuonna 1997 asettuvan 9 prosenttia viimevuotista tasoa korkeammalle. Kuitupuussa hintakehitys on hyvin erilaista puutaveralajien välillä. Mänty- ja koivukuidun hinnat jäävät tänä vuonna 1–2 prosenttia viime vuotista tasoa alemmalle, mutta kuusikuidun hinta nousee 7 prosenttia. Vuonna 1998 metsäteollisuuden puuntarpeen kasvun myötä hakkuut nousevat uudelle ennätystasolle, 53,8 miljoonaan kuutiioon. Kysynnän painopiste siirtyy tukkipuusta kuitupuuhun. Tukkipuun kantohintojen ennustetaan nousevan ensi vuonna noin 3 prosenttia ja kuitupuun hintojen 3–6 prosenttia kuluvan vuoden tasosta.

Yksityismetsien puuntuotannon investoinnit

Yksityismetsien puuntuotannon julkinen tuki lisääntyy vuonna 1998 noin 10 prosenttia tämän vuoden tasosta. Lisäys johtuu mm. nuoren metsän hoitoon ja energiapuun korjuuseen tarkoitettujen tuen kasvusta. Yksityismetsätalouden investoinnit puuntuotantoon ovat vuonna 1998 hieman yli 900 miljoonaa markkaa. Nuoren metsän hoidossa kokonaisrahoitus nousee yli 200 miljoonan markan, mikä merkitsee 170 000–180 000

toimenpidehehtaaria. Uudistamisrästit ja ennätysshakkuut nostavat metsänomistajien oman panostuksen metsänuudistamistöissä tänä ja ensi vuonna lähes 400 miljoonaan markkaan, mikä on vajaat 100 miljoonaa suurempi kuin vuonna 1996.

Yksityismetsien puuntuotannon kannattavuusmuutokset

Metsätalouden kannattavuus pieneni toimintaylijäämällä mitattuna noin prosentin viime vuonna vuodesta 1995. Sen ennustetaan nousevan tänä vuonna 2 prosenttia ja pysyvän ensi vuonna tämän vuoden tasolla. Kannattavuuden parantuminen johtuu bruttokantorahatulojen kasvusta (17 %) ja puuntuotannon kustannusten laskusta (-3 %). Hyvästä kannattavuudesta huolimatta metsätalouden investoinnit ovat supistuneet. Tähän ovat vaikuttaneet mm. uuden kestävän puuntuotannon rahoituslain soveltamisessa ilmenneet ongelmat.

Työvoima

Metsäsektorin työttömyys laskee viime vuoden 17 prosentista tänä vuonna 12 prosenttiin. Suhteellisen suureen laskuun on vaikuttanut pääasiassa tilastokeskuksen uusi laskentatapa ja varhaiseläkejärjestelmä. Metsäteollisuuden työllisyys pysyy ennallaan vuosina 1997–98 tuotannon kasvusta huolimatta. Työttömyys laskee kuitenkin viime vuoden 14 prosentista tänä vuonna 10 prosenttiin pääasiassa tilastointitavan muutoksen johdosta. Suurista hakkuista huolimatta metsätalouden työttömyysaste pysyy viime vuoden korkealla tasolla, ja sen arvioidaan olevan tänä ja ensi vuonna 24 prosenttia. Metsätalouden toimihenkilötarve supistuu lähivuosina organisaatiomuutosten takia.

Suhdannebarometrit

Metsäteollisuuden suhdannebarometrin mukaan tuotannon käyntiasteet olivat syksyllä 1997 massa- ja paperiteollisuudessa 95–98 prosenttia, kartonkiteollisuudessa 95 ja sahatöiden teollisuudessa 93 prosenttia. Metsäteollisuudessa tuotannon ja viennin odotetaan kasvavan ensi vuonna 2–5 prosenttia. Massa- ja paperiteollisuudessa odotetaan vientihintojen nousevan vuonna 1998. Sahateollisuudessa sen sijaan enemmistö vastaajista odottaa hintojen laskevan vuonna 1998. Suurin osa massa- ja paperiteollisuuden vastaajista arvioi suhdannenousun jatkuvan, kun taas sahatöiden teollisuudessa arvioidaan laskun ajoittuvan jo ensi vuoden alkupuolelle. Massa- ja paperiteollisuudessa odotetaan kantohintojen nousevan 2–10 prosenttia vuonna 1998, sen sijaan sahatöiden teollisuudessa kantohintojen odotetaan laskevan 2–10 prosenttia.

Metsänomistajakyselyn mukaan puuta oli vuonna 1997 myynyt 24 prosenttia ja myyntiä vielä tänä vuonna suunnitteleen osuus oli 23 prosenttia. Noin 24 prosenttia aikoo myydä puuta vuonna 1998. Vuonna 1996 puun myyntiä seuraavana vuonna suunnittelevien osuus oli 26 prosenttia. Vastaajista 43 prosenttia ei aio ensi vuonna myydä puuta, mikä on selvästi enemmän kuin metsänomistajien kolmena viime vuotena tiedustelussa ilmoittama määrä (luku on vaihdellut 32–37 prosentin välillä). Kuten aiemminkin, puun hintakehitys mainittiin ensisijaiseksi myyntipäätökseen vaikuttavaksi tekijäksi. Metsänomistajista valtaosa arvioi kantohintojen pysyvän ensi vuonna nykyisellä tasolla.